

„Ignitis gamyba“ dalijasi naujienomis apie atnaujintą Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą

Efektīvus energijos suvartojimas ir būdai, kaip mažinti naudojamos energijos švaistymą, pastaraisiais metais tapo itin aktualios temos tiek visuomenei, tiek verslui. Didžioji gyventojų dalis siekė mažinti kaštus, skiriamus energijai, dalis įvertino ir galimybes koreguoti aplinkai kuriamą poveikį – ypač, kai kalbame apie energijos švaistymą.

Kas gi yra energijos švaistymas? Kalbėdami apie atsakingą energijos suvartojimą visų pirma kalbame ne apie veiklos atsisakymą. Suprasdami, kad kiekvienas naudojamas prietaisas praranda dalį energijos veikdamas, pvz., skalbimo mašina, naudodama elektros energiją skalbimui, dalį jos praranda sukurdama šalutinį produktą – šilumą; kalbame apie tokios įrangos efektyvumą ir reikalingą jos

priežiūrą, kad veiklos nuostoliai būtų mažesni, t. y. energijos švaistymas sumažėtų.

Mažinti naudojamos energijos švaistymą siekiame kartu su visomis Europos Sąjungos valstybėmis. Šiais metais buvo atnaujintos ambicijos, įtvirtintos Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje¹, ką galime nuveikti, kad energijos švaistymas Europoje būtų mažesnis. Atnaujintoje direktyvoje atkreipiamas dėmesys į progreso reikalaujančias sritis, tarp kurių kelios įpareigoja:

- viešąsias institucijas kasmet sutaupyti 1,9% suvartojamos energijos ir kasmet atnaujinti 3% viešųjų pastatų ploto iki beveik nulinės energijos pastatų,

- energijos vartojimo auditus atlikti įmonėms, kurios suvartoja daugiau kaip 10 TJ (2,8 GWh) – vidutinis me-

tinis energijos suvartojimas per ankstesnius 3 metus, kartu sudėjus visas energijos rūšis,

- energijos naudojimo vadybos sistemas ar standartus įsidiesti įmonėms, kurių vidutinis metinis energijos suvartojimas per ankstesnius 3 metus, kartu sudėjus visas energijos rūšis, viršijo 85 TJ (apie 24 GWh),

- valstybę imtis tinkamų priemonių nustatyti energijos nepritekliaus problemai spręsti, be kita ko, priemonių skurdai mažinti platesniu mastu, pvz. principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“.

Vienas mažiausiai investicijų reikalaujantis būdas, padedantis sumažinti energijos švaistymą ir suteikiantis galimybių padidinti konkurencingumą, yra energijos duomenų analizė. Energijos vartojimo auditai leidžia įvertinti pagrindinius įmonės elektros ir šilumos energijos procesus:

įrangą, technologinių procesų sąveiką, pastato būklę. Po audito pateikiamoje ataskaitoje identifikuojama kur aptiktas švaistymas ir pateikiamos rekomendacijos kokios priemonės, atsipirkimo tvarka, padėtų jį sumažinti. Analizuojant elektros ir šilumos energijos duomenis (tam galite pasitelkti energijos apskaitų monitoringo sistemas) atsiranda nuolatinė energetinio ūkio kontrolė, leidžianti: 1) nuolatos sekti įrangos efektyvumą; 2) tiksliai įvertinti ir kontroliuoti produkcijos savikainą, vertinant energijai skiriamus kaštus; kt.

Elektros ir šilumos energijos suvartojimo analizė atveria galimybes ir mūsų namuose koreguoti elektros energijos vartojimo įpročius. Padeda atkreipti dėmesį, kaip naudojamės buitine technika: ar naudojame eko programas, įdiegtas buitinėje technikoje, kurios gali sutaupyti nuo 30

iki 45% energijos, ar, esant galimybėms, reguliuojame, temperatūrą namuose pagal namų erdvių naudojamumą, ar pasitelkiame programuojamo laikmačio pagalbą pasinaudodami pigiausios energijos kainos privalumu, bet kartu atkreipiame dėmesį, kada mūsų įranga baigs darbą? Jei į visus tris klausimus atsakėte taip, labai tikimės, kad savo teisingais energijos naudojimo įpročiais dalijatės su savo aplinka – draugais, kaimynais ir kolegoms!

¹ EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2023/1791 2023 m. rugsėjo 13 d. dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 (nauja redakcija), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023L1791>.

Užs. Nr. 2170

Savivaldybės patvirtino: pietų miegas neprivalomas visuose Lietuvos darželiuose

Ilgus dešimtmečius vaikų darželiuose galiojusi tradicija visus be išimties vaikus guldyti dienos pogrulio traukiasi iš Lietuvos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigų. Visos 60 Lietuvos savivaldybių administracijos patvirtino, kad jų įsteigtuose darželiuose dienos miegas nėra privalomas. Oficialiuose atsakymuose savivaldybių administracijos nurodė kreiptis į jų atsakingą skyrių, jeigu tos savivaldybės darželių ugdytiniais, kurie jau yra išaugę pietų miegą, nėra užtikrinamos alternatyvios dienos poilsio formos.

Lietuvos savivaldybės taip pat nurodė, kokių priemonių imasi, kad būtų užtikrinamas lankstus poilsis visiems vaikams, kuriems miegas ar pogrulis lovoje jau nebereikalingas. Šiais atsakymais savivaldybės reagavo į Inicijatyvinės grupės dėl lankstaus poilsio organizavimo užtikrinimo Lietuvos darželiuose bei Šeimų asociacijos kreipimąsi, kuris buvo išsiųstas savivaldybėms ir kitoms atsakingoms institucijoms.

Dauguma savivaldybių nurodė, kad organizuodamos dienos poilsį remiasi šiuo metu Lietuvoje galiojančia Higienos norma, kuri reglamentuoja, kad ilgiau nei 4 val. būnčiam ugdymo įstaigoje vaikui turi būti organizuojamas poilsis, o poilsis nebūtinai yra miegas.

Dvylika savivaldybių yra pasiryžusios suteikti papildomų finansinių

resursų etato daliai, patalpoms ar kitoms sprendimams, jeigu matys, kad darželiams iš turimų resursų tikrai nepavyksta organizuoti lankstaus poilsio. Trečdalis savivaldybių išreiškė poziciją, kad problemą spręsti turėtų patys darželiai iš savo turimų resursų.

Didelė dalis ugdymo įstaigų steigėjų – savivaldybės – po kreipimosi į jas ėmėsi priemonių susidariusiai ilgametei tradicijai keisti. Beveik visos savivaldybės supažindino darželių vadovus su inicijatyvinės grupės raštu, organizavo darželių vadovų pasitarimus, vykdė tėvų bendruomenės apklausas, dalis rengė detalius aprašus, kaip turėtų būti organizuojamas poilsis darželiuose, įtraukė į darželių sutartis galimybę rinktis poilsio formą darželiuose. Beveik visos savivaldybės žadėjo vykdyti komunikaciją apie pietų poilsio organizavimo galimybes, dalijosi informacija apie pietų poilsį, dalis ėmėsi ar planuoja organizuoti darbo grupes, edukacinius ren-

Nukelta į 10 psl.

Ateiki, išmintie Tu, iš dangaus... (Iš giesmės „Ateik, ateik, Emanueli“)

Pažinimo kelias stiprina šeimas

Šeimos pasidalijo savo maldos patirtimi

Vaikams ir jaunimui ruošiantis Pirmajai komunijai ir Sutvirtinimo Sakramentui, vikaras Gintas Petkevičius pakvietė ir tėvus pagilinti asmeninį ryšį su Dievu.

Kiekvieną sekmadienį vaikai krikščionių tikėjimo tiesų mokosi katechezėse, kurias veda katechezės specialistas Edvardas Česonis, o vikaras G. Petkevičius bendrauja su tėvais. Nuoširdaus, atviro ir neoficialaus bendravimo valandėlėmis į draugišką ratą susėdę tėveliai su kunigu kalbasi tiek apie žemiškus, tiek apie dangiškus dalykus. Kunigas paprastai ir suprantamai dalinasi žiniomis apie buvimą bažnyčios bendruomenės dalimi, maldą, tikėjimo paslaptis...

Artėjant adventui, G. Petkevičius pakvietė šeimas į veiklą, kuri stiprina tiek šeimas, tiek bendruomenės ryšius – nusipinti advento vainiką. Į kvietimą atsiliepė didelis būrys šeimų. Advento vainiko dirbtuvės plačiai pasklido po parapijos salę.

Bendrustės popietę šeimos pradėjo advento malda „Ateik, ateik, Emanueli“, kurią grodamas gitara giedojo G. Petkevičius, kviesdamas prisijungti ir kitus. Tą dieną su Elektrėnų parapijos šeimomis savo

liudijimais pasidalino kitų parapijų šeimos. Jaunos šeimos pratęsė ankstesniuose pokalbiuose kunigo išsakytas mintis apie maldą šeimoje. G. Petkevičius ragino šeimas ugdyti įprotį melstis šeimose. Pasak kunigo, bendra šeimos malda yra pats intymiausias dalykas, todėl melstis nėra lengva. Tačiau reguliari malda padeda šeimoms stiprinti emocinį ryšį, atsikratyti nuoskaudų ir įtampų, geriau vienas kitą suprasti, sužinoti, kas slepia pačius artimiausius žmones. Kad melstis ne visada lengva, kad užtrunka atrasti sau tinkamiausią maldos būdą, antrino ir šeimos savo atviruose pasakojimuose. Bet šeimų pavyzdžiai tuo pačiu liudija, kad maldos daro stebuklus.

Amžinybę simbolizuojančius advento vainikus vikaras G. Petkevičius pašventino sekmadieninėse mišiose.

Red. inf.